

Ordu gücdür, qüdrətdir. Ordu qürurdur, xalqın ümid, güvənc yeridir. Dövlətin isə əsas atributlarından biridir. Müdriklər ordunun bir millətin taleyində və tarixində rolunu dəyərləndirərkən "Ordun varsa, yurdun da var" demişlər. Bu gün bizə qələbə sevinci yaşadan, yağı düşməyə layiq olduğu yeri göstərən yurda fərəh gətirən, Qarabağımızda bayrağımızı ucaldıb üzümüzü ağardan Azərbaycan Ordusunun yaranma günüdür.

1918-ci il mayın 28-də qəbul edilmiş "İstiqlal Bəyannaməsi"ndə qeyd edilmişdi ki, Azərbaycan özünü xarici müdaxilələrdən müdafiə etmək, daxili düşmən qüvvələrini zərərsizləşdirmək üçün nizami orduya malik olmalı, özünün silahlı qüvvələrini yaratmalıdır. 1918-ci il iyunun 26-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının qərarı ilə Əlahiddə Azərbaycan Korpusu yaradıldı. Bu qərar Şərqi ilk demokratik dövlətinin öz ordusunu yaratmasına hüquqi əsas verdi.

Amma yaradılan ordu nə müstəqilliyi, nə də özünü qoruya bildi. İşğalçı bolşevik ordusu 1920-ci ildə Azərbaycanı ilhaq etdikdən sonra Müdafiə Nazirliyi də ləğv edildi. "Qırmızı"lara müqavimət göstərən Milli Ordu zabitlərinin bir qismi güllələnməyə öldürüldü, bir qismi həyatını sürgünlərdə, zülm və zillət içində keçirdi. Qaçıb canını qurtarmağı bacaran az bir qisim ordu mənsubu isə ömrü boyu mühacirət həyatı yaşamaq məcburiyyətində qaldı...

Hakimiyyətsizlik və xaos dövrü

1990-cı illərdə dünyada baş verən siyasi kataklizmlər, SSRİ-də gedən proseslər, Qarabağda ermənilərin başladığı separatçı hərəkat, silahlı əhaliyə qarşı edilən vandalizm bizi Milli Ordu yaratmağa məcbur edirdi. Nəhayət, 1991-ci il oktyabrın 9-da Milli Ordunun yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti qanun qəbul etdi. Təəssüf ki, işlər arzu olunan kimi getmədi.

Ölkə qaynar qazana bənzəyirdi. Respublikada xaos, özbaşnalıq, hakimiyyətsizlik hökm sürürdü. Vətənin, torpaqların müdafiəsi naminə Silahlı Qüvvələrdə xidmət etmək istəyən vətənpərvər oğullarımız isə istəmədikləri halda bir qrup hakimiyyət davası edən siyasətəbazın əsirinə çevrildi, siyasi oyunların oyunçuları oldular. Hər gün torpaqlarımızın itirilməsi haqqında xəbərlər eşitmək, məğlubiyət acısı almaq ümidlərimizi itirirdi. İş o yerə gəlib çatmışdı ki, dövlət yox olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmış, Azərbaycan isə bir neçə yerə parçalanmaq həddinə çatmışdı.

1993-cü ildə xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyyətə gələn Ulu Öndər Heydər Əliyev fəaliyyətə ordu quruculuğu ilə başladı. Qısa bir zamanda müəyyən siyasi qüvvələrin nəzarətində olan hərbi birləşmələr ləğv edilərək vahid komandanlıq altında birləşdirildi. Ulu Öndər zəngin dövlətçilik təcrübəsi, qətiyyətli və ardıcıl siyasəti ilə çox mürəkkəb şəraitdə ordu quruculuğuna yeni məzmun verdi və ölkədə müasir ordunun formalaşdırılmasının əsasını qoydu.

Ordun varsa, yurdun da var

Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdıqdan az sonra Azərbaycan Ordusu Füzuli istiqamətində hücumla keçərək düşməyə ilk məğlubiyət acısını yaşadı, onu sülh danışıqlarına məcbur etdi. Müvəqqəti atəşkəs haqqında saziş imzalandı. Ulu Öndər qeyd edirdi ki, sülh danışıqlarını cəsarətlə apara bilmək üçün güclü orduya malik olmaq lazımdır.

Ümummilli Liderin 22 may 1998-ci il tarixli fərmanına əsasən,

Azərbaycanın Milli Ordusunun yaranması, təşkil olunması və onun müasir tələblərə uyğun hazırlanmasıdır. Hər bir dövlət öz dövlətçiliyini qüdrətli etmək istəyirsə, onun güclü ordusu olmalıdır. Biz bu gün böyük iftixar hissi ilə deyə bilərik ki, tarixi nöqtəyi-nəzərdən çox qısa zamanda Azərbaycanda güclü Milli Ordu yaranıbdir".

Strateji hesablamalar, dəqiq nəticələr

Əslinə qalsa, ölkəmizdə ordu quruculuğunun təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyevin birinci hakimiyyəti illərində qoyulmuşdur. Fəhmi ilə hadisələri qabaqlamağı bacaran, tədbiri xüsusiyyəti ilə seçilən xalqımızın dahi oğlu 1971-ci il iyunun 20-də Cəmişid Naxçıvanski adına ixtisaslaşdırılmış hərbi məktəbin təşkil olunmasına, həmçinin daha çox azərbaycanlı gəncin Bakı Ali

1918-ci il 26 İyun - Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı gün Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Günü elan edildi. Bu tarix hər il rəsmi dövlət bayramı kimi qeyd edilir. 1998-ci ildə Milli Ordunun yaranmasının 80 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirdə ölkədə mükəmməl bir ordunun yarandığını Azərbaycan dövlətinin uğuru kimi qeyd edən Ulu Öndər deyirdi: "Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin ən dəyərli nəticələrindən biri

Birləşmiş Komandanlıq və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik məktəblərinə, eləcə də SSRİ-nin digər hərbi məktəblərinə qəbul edilməsinə nail olmaqla bugünkü müstəqil dövlətimiz üçün peşəkar zabit kadrlarının hazırlanması işinin əsasını qoymuşdu. Nəticədə keçən əsrin 70-ci illərinin sonlarında ittifaqın 45-dən artıq ali hərbi məktəbinə ildə Azərbaycandan 800-900 nəfər gənc göndərilirdi. SSRİ-nin müxtəlif hərbi hissələrində qulluq edən soydaşlarımız

sonradan yaranan Azərbaycan Ordusunun təşkilatçıları, onun sıralarında şəərəflə qulluq edən zabitləri oldular.

Ordu quruculuğunda yeni mərhələ

Hakimiyyətə gəldiyi gündən Heydər Əliyev siyasi kursunu davam etdirəcəyini bəyan edən Prezident İlham Əliyev ordu quruculuğu sahəsində də bu ənənəni layiqincə da-

danın inamlı davranışı, xalqdan aldığı güc və sərkərdəlik qabiliyyətinin rolu misilsizdir.

44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan böyük qələbədən sonra ölkəmizdə ordu quruculuğunun yeni mərhələsinə start verilib. Yeni istehkam bölmələri, Türkiyədə xüsusi təlim keçmiş Komando hərbi hissəsi işğaldan azad olunmuş ərazilərdə şəərəflə xidmət edib vətənimizin təhlükəsizliyinin keşiyində ləyaqətlə dururlar. Hadırtıda yeni yaradılmış Komando hərbi hissəsinin açılışında iştirak edən Müzəffər Ali Baş Komandan ölkədə ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər haqqında danışıqdan demişdir: "...Bu hərbi hissənin ən böyük əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, biz müharibədən sonra ordu quruculuğu prosesini dayandırmamışıq və orduya ayrılan xərcləri azaltmamışıq, əksinə, artırmışıq. Müharibədən sonra imzalanmış yeni kontraktlar icra edilir. Yeni kontraktlar əsasında artıq Azərbaycana ordumuzun təchizatı üçün ən müasir silahlılar, texnikalar gətirilir. Biz bunu heç vaxt gizlətmirdik və işğal dövründə hərbi paradlarda dəfələrlə nümayiş etdirmişdik".

siyasını yerinə yetirməyə qadir bir vəziyyətə gətirilərək sülhün və təhlükəsizliyin təminatçısı kimi töhfəsini verməyə başladı. Azərbaycan sülhməramlıları dünyanın bir sıra dövlətlərində, münaqişə ocaqlarında ölkəmizin adını şəərəflə təmsil etdilər. Nəhayət, 2020-ci il sentyabrın 27-də düşmənin torpaqlarımıza xaincəsinə hücumunun qarşısı qətiyyətlə alınaraq 30 ilə yaxın bir dövrdə işğal altında qalan torpaqlarımız azad edildi. Ordumuz düşməni sarsıdıcı məğlubiyətə uğratdı.

Bu gün ordumuzun gücü ilə öyünməkdə haqlıyıq. Artıq Azərbaycan regionun təkə iqtisadi, siyasi cəhətdən yox, həm də hərbi qüdrətinə görə lider dövlətdir. Ordumuz dünyanın 50 ən güclü ordusu sırasındadır. Silahlı Qüvvələrimiz vətənimizi və dövlətimizi bütün təhlükələrdən qorumaq gücünə qadirdir.

Bugünkü ordunu Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev qurub. Bu ordunu qələbəyə onun qətiyyəti, uzaqqörən siyasəti və əzmi apardı. Qazanılan qələbədə, əldə olunan uğurda Ali Baş Komandan

*Əlşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*